

Proceedings

ครั้งที่
13th

Nouveau Economy for Human Security

เศรษฐกิจวิถีใหม่เพื่อความมั่นคงของมนุษย์
การประชุมวิชาการระดับชาติ

2 มีนาคม 2566

ร่วมกับ

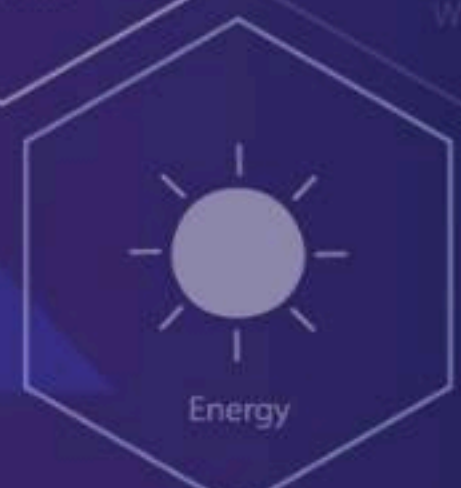
Medicine

Water

Clothing

Energy

Plant-based Meat

การนิเทศภายในโรงเรียนตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาานครศรีธรรมราช เขต 4

School Internal Supervision as Perceived by Teachers under Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 4

กิตติมา คงเพชร¹ บุญเลิศ ธานีรัตน์² จุฑาพร รัตนมุสิก^{*3} และहरษา นิลวิเชียร⁴

Kittima Khongphet¹ Boonlert Taneerat² Juthaporn Rattanamusik^{*3} and Hansa
Nilvichien⁴

นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้¹

Master's Degree Student, Master of Education Program in Educational Administration, Southern College of Technology¹

ดร., ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้²

Dr., Education Program in Educational Administration, Southern College of Technology²

อาจารย์ประจำหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้^{*3}

Faculty Member of Graduate Diploma Program in Teaching Profession, Southern College of Technology^{*3}

รองศาสตราจารย์ ดร., ประจำหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้⁴

Associate Professor Dr., Graduate Diploma Program in Teaching Profession, Southern College of Technology⁴

*Corresponding author, e-mail: juthaporn.r@sct.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการนิเทศภายในโรงเรียนตามทัศนะของครู 2) เปรียบเทียบการนิเทศภายในโรงเรียนตามทัศนะของครู จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา วิทยฐานะของครู ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดของสถานศึกษา เพศผู้บริหาร และวิทยฐานะผู้บริหาร และ 3) ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครศรีธรรมราช เขต 4 จำนวน 270 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ และการสุ่มอย่างง่าย ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และการทดสอบพหุคูณโดยวิธี LSD

ผลการวิจัย พบว่า 1) การนิเทศภายในโรงเรียนตามทัศนะของครู โดยรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับดี ทุกด้าน 2) ผลการเปรียบเทียบครู และผู้บริหารที่มีเพศต่างกัน มีทัศนะต่อการนิเทศภายในโรงเรียนไม่แตกต่างกัน ครูที่มีวิทยฐานะ ขนาดของสถานศึกษาต่างกัน มีทัศนะต่อการนิเทศภายในโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และครูที่มีระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และผู้บริหารที่มีวิทยฐานะต่างกัน มีทัศนะต่อการนิเทศภายในโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3) ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา คือ ควรสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการนิเทศภายใน ควรกำหนดโครงการนิเทศภายในไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนให้มีขั้นตอนที่ชัดเจน มีสื่อที่ทันสมัย มีการประเมินผลและรายงานผล เพื่อพัฒนาและสร้างขวัญกำลังใจให้ผู้ปฏิบัติต่อไป

คำสำคัญ: การนิเทศภายใน

Abstract

The aims of this study were to investigate internal supervision in relevance of school as perceived by teachers, to compare internal supervision, gender, educational level, academic standing, work experience, school size, their administrators' gender and academic standing, and to examine problems with suggestions the internal supervision. A sample of 270 teachers under Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 4 was obtained by using stratified random sampling methods. The statistics used percentage, mean, standard deviation, One-way Analysis of Variance, and Least Significant Difference test. The findings showed that 1) the schools overall internal supervision process as perceived by teachers was found at a high level as in individually considered aspects. 2) There were no differences in the perception of teachers whose administrators were of different genders. Teachers with different academic standings and school sizes had a statistically significant difference in their perception of at the .001 level. Teachers with different educational levels, work experiences, and administrators of different academic standings had a statistically significant difference in their perception of at the .01 level. And 3) suggestions made for school administrators were that they should encourage teachers' participation in determining the structure of internal supervision with clear procedures in their annual action plans, use of modern media, performance evaluation to boost morale and encouragement among teachers.

Keywords : Internal Supervision

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลัก ในการพัฒนากำลังคน ให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข ในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 การศึกษามีบทบาทสำคัญ ในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขัน และยืนหยัดในเวทีโลก ภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญ และทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษา เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ ภูมิภาค และของโลก ควบคู่กับการธำรงรักษาอัตลักษณ์ของประเทศ ในส่วนของประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา การพัฒนาศักยภาพ และขีดความสามารถของคนไทยให้มีทักษะความรู้ความสามารถ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงาน และการพัฒนาประเทศ ภายใต้แรงกดดันภายนอกจากกระแสโลกาภิวัตน์ และแรงกดดันภายในประเทศ ที่เป็นปัญหาวิกฤตที่ประเทศต้องเผชิญ เพื่อให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดี สังคมไทยเป็นสังคมคุณธรรม จริยธรรม และประเทศสามารถก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว รองรับการเปลี่ยนแปลงของโลก ทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ และส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา ระบบเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศไทย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ซึ่งคุณภาพในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาหรือคุณภาพของผู้เรียนผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ก็คือ ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และบุคลากรในสถานศึกษา ซึ่งจะต้องได้รับการพัฒนาให้มีศักยภาพในการบริหารจัดการศึกษา และการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพโดยใช้แนวทางหรือวิธีการพัฒนาที่หลากหลาย การนิเทศเป็นวิธีการหนึ่งของการพัฒนาซึ่งถือว่าเป็นหัวใจของการพัฒนาผู้บริหาร ครู อาจารย์ และบุคลากรในสถานศึกษา เพราะภารกิจต่าง ๆ ของสถานศึกษาจะสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ขึ้นขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถ และความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง การนิเทศการศึกษาทั่วไปผู้นิเทศจะได้รับมอบหมายให้ตรวจสอบโรงเรียน เพื่อให้โรงเรียนดำเนินการตามเงื่อนไขตามข้อกำหนดของหน่วยงานต้นสังกัดที่ได้กำหนดไว้ หรือเป็นการตรวจสอบเกี่ยวกับข้อบังคับของหลักสูตรมากกว่าการเข้ามาดูแลช่วยเหลือครูในการปรับปรุงพัฒนากระบวนการเรียนการสอนเหมือนในปัจจุบัน บุคคลที่รับผิดชอบในการนิเทศ ได้แก่ ศึกษานิเทศก์หรือบุคคลอื่นภายนอกสถานศึกษาซึ่งอาจจะเป็นผู้บริหารในระดับกระทรวงศึกษาธิการหรือเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งแต่เดิมการนิเทศการศึกษาเป็นหน้าที่ของศึกษานิเทศก์และผู้บริหารการศึกษา ครูเป็นเพียงผู้รับการนิเทศ แต่เนื่องจากศึกษานิเทศก์มีจำนวนจำกัด สถานศึกษาแต่ละแห่งมีความต้องการที่ไม่เหมือนกันจึงเป็นการยากที่ศึกษานิเทศก์ซึ่งอยู่ภายนอกสถานศึกษาจะรู้สภาพปัญหา และ

ความต้องการที่แท้จริง ซึ่งการนิเทศเป็นขบข่ายงานหนึ่งของการบริหารงานวิชาการ ที่ต้องชี้แนะให้ความช่วยเหลือครู และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา แนะนำ และชี้ช่องทางในลักษณะที่เป็นกันเอง และสำนักงานรับรองมาตรฐานและ การประกันคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ก็ได้กำหนดให้การนิเทศภายในเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินภายนอก ตามวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา ตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานโดยมีขั้นตอนกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา ได้แก่ การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ การวางแผนการนิเทศ และการกำหนดทางเลือก การสร้างสื่อ เครื่องมือ และพัฒนาวิธีการประเมินผลและรายงานผล และการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน ดังนั้น การนิเทศภายในสถานศึกษาจึงมีความสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งต่อการจัดการเรียนรู้ และการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

จากการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประเทศที่ผ่านมาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 มีผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ ดังจะเห็นได้จากผลการทดสอบ ระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-net) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2563 ถึงปีการศึกษา 2564 ปรากฏว่า นักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 มีผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ พบว่า ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 วิชาภาษาไทย ได้คะแนนเฉลี่ย 47.82, 50.00 วิชาภาษาอังกฤษ ได้คะแนนเฉลี่ย 36.47, 31.84 วิชาคณิตศาสตร์ ได้คะแนนเฉลี่ย 39.23, 33.18 และวิชาวิทยาศาสตร์ ได้คะแนนเฉลี่ย 39.78, 34.80 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4, 2564) ซึ่งผลการเปรียบเทียบเฉลี่ย 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ปีการศึกษา 2564 ต่ำกว่าปีการศึกษา 2563 ร้อยละ 5.86 และ ยังต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาของจังหวัดรวมถึงการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐาน และ ประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) รอบสามส่วนใหญ่ไม่ผ่านการประเมินในมาตรฐานด้านผู้เรียนในเรื่องของผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนต่ำกว่ามาตรฐาน ส่วนด้านครูผู้สอนในเรื่องของการศึกษาวิจัยและการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในวิชาที่ตนรับผิดชอบ และนำผลไปปรับการเรียนการสอนยังไม่ได้เท่าที่ควร ด้านสถานศึกษาในเรื่องของการนิเทศภายใน กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และ นำผลไปปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอก็อยู่ในระดับที่น่าพอใจ เพราะสถานศึกษาหลายแห่งไม่ค่อยให้ความสำคัญ เกี่ยวกับกระบวนการนิเทศ นอกจากนี้ยังขาดความต่อเนื่อง ขาดความชัดเจนในการปฏิบัติของการนิเทศแต่ละขั้นตอน เพราะ บุคลากรไม่รู้จักมุ่งหมายที่แท้จริงของการนิเทศภายในสถานศึกษาว่า เป็นไปเพื่อการร่วมมือร่วมใจในการพัฒนาตนเอง ไม่เห็นความสำคัญ และประโยชน์ของการนิเทศภายในสถานศึกษาและเข้าใจว่า การนิเทศภายในเป็นการตรวจสอบการจับผิด เป็นการประเมินการวิพากษ์วิจารณ์และที่สำคัญ คือ บุคลากรในสถานศึกษาขาดความตระหนักถึงความสำคัญ และความจำเป็น ในการทำงานอย่างเป็นระบบ และการพัฒนาตนเองของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการพัฒนาระบบการนิเทศภายในสถานศึกษา จึงไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายของการนิเทศภายใน ซึ่งการนิเทศเป็นวิธีหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการสอนของครูให้เอื้อต่อความสำเร็จทางการเรียนของนักเรียน เป็นการส่งเสริมคุณภาพ ด้านการจัดการเรียนการสอน และสามารถกระตุ้นความคิดใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้นกับครูเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนการสอน และมีจุดมุ่งหมายเพื่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเป็นสำคัญตลอดจนมุ่งพัฒนาครูในสถานศึกษาให้รู้จักวิธีการปรับปรุง การเรียนการสอนให้ดีขึ้นทำให้การศึกษาเกิดผลสัมฤทธิ์ตามความคาดหวังของการศึกษา

จากที่กล่าวมาข้างต้นการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนจะประสบความสำเร็จตามจุดหมายที่วางไว้หรือไม่ ย่อมขึ้นอยู่กับ การนิเทศการศึกษาในโรงเรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหาร ผู้นิเทศ ผู้ได้รับการนิเทศ และบุคคลที่เกี่ยวข้องต้องเห็นความสำคัญ ของกระบวนการนิเทศการศึกษาในโรงเรียน และต้องมีความรู้ในด้านการนิเทศการศึกษา ต้องมีการกำหนดกระบวนการนิเทศ อย่างชัดเจน และมีแบบแผน มีขั้นตอน มีแนวทางการดำเนินงานที่เป็นระบบ ระเบียบ และมีหลายแนวทางในการพัฒนา ซึ่งจะช่วยให้อาจสามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์การวิจัย

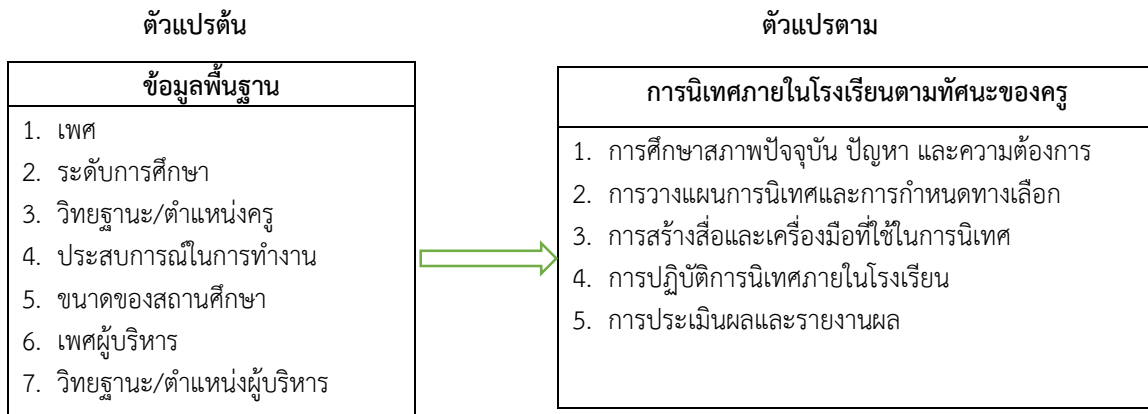
1. เพื่อศึกษาการนิเทศภายในโรงเรียนตามทัศนะของครู
2. เพื่อเปรียบเทียบการนิเทศภายในโรงเรียนตามทัศนะของครู จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา วิทยฐานะ/ ตำแหน่งครู ประสบการณ์การทำงาน ขนาดของสถานศึกษา เพศผู้บริหาร และวิทยฐานะ/ตำแหน่งผู้บริหาร
3. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนตามทัศนะของครู

สมมุติฐานของการวิจัย

การนิเทศภายในโรงเรียนตามทัศนคติของครู แตกต่างกัน ตามตัวแปร เพศ ระดับการศึกษา วิทยฐานะ/ตำแหน่งครู ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดของสถานศึกษา เพศผู้บริหาร และวิทยฐานะ/ตำแหน่งผู้บริหาร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมุ่งศึกษาการนิเทศภายในโรงเรียนตามทัศนคติของครู ตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551)

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการวิจัย

การศึกษาการนิเทศภายในโรงเรียนตามทัศนคติของครู เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งมีประชากรที่ใช้ ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราชเขต 4 ในปีการศึกษา 2564 จำนวน 1,631 คน จาก 133 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4, 2563) และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie, & Morgan (1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 313 คน หลังจากนั้นเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามขนาดของโรงเรียน พร้อมทั้งหาสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้น และเลือกโรงเรียนแต่ละขนาดร้อยละ 30 ด้วยการสุ่มอย่างง่าย โดยการจับฉลาก ซึ่งได้โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 81 คน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 180 คน และโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 52 คน รวมทั้งสิ้น 313 คน และเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ ผ่านระบบ Google Form ด้วยการให้ครูตอบแบบสอบถามโดยสแกน QR code ผ่านระบบโทรศัพท์ (Smart Phone) หรือระบบคอมพิวเตอร์พีซี (Personal Computer) หลังจากผู้วิจัยส่งข้อมูลผ่านระบบ Google Form ให้ครูตอบแล้ว ผู้วิจัยติดตามในกรณีที่ได้ไม่ครบจะเก็บข้อมูลด้วยตนเองอีกครั้ง เพื่อให้ได้จำนวนแบบสอบถามตามที่กำหนด ซึ่งได้แบบสอบถามกลับมาทั้งหมด จำนวน 270 ชุด คิดเป็นร้อยละ 86.26 ซึ่งเพียงพอในการวิเคราะห์ข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามซึ่งค้นคว้าข้อมูลและพัฒนาแบบสอบถามจากการศึกษาเอกสารทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา วิทยฐานะ/ตำแหน่งครู ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดของสถานศึกษา เพศผู้บริหาร และวิทยฐานะ/ตำแหน่งผู้บริหาร ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนตามทัศนคติของครู จำนวน 5 ด้าน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับของลิเคอร์ท (Likert Scale) โดยข้อคำถามเป็นลักษณะให้เลือกตอบ 5 ด้านของการนิเทศภายในโรงเรียน คือ 1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ 2) การวางแผนการนิเทศและการกำหนดทางเลือก 3) การสร้างสื่อและเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศ 4) การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน และ 5) การประเมินผลการนิเทศและการรายงานผล โดยกำหนด

เกณฑ์การพิจารณาระดับความคิดเห็น ดังนี้ ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 ระดับดีมาก ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 ระดับดี ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 ระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 ควรปรับปรุง และค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 ควรปรับปรุงอย่างยิ่ง และตอนที่ 3 แบบสอบถาม ปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open End)

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ด้านเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามตัวแปร (Index of Item-objective Congruence: IOC) ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ จำนวน 45 ข้อคำถาม พบว่า มีค่าดัชนี IOC อยู่ระหว่าง 0.6 - 1.0 หลังจากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และนำผลที่ได้ไปหาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา = .983 แล้วจึงนำแบบสอบถามไปใช้ในการเก็บข้อมูลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistical Analysis) ซึ่งเป็นการหาค่าสถิติพื้นฐาน โดยนำมาแจกแจงความถี่ (Frequency) และนำเสนอข้อมูลเป็น ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อใช้อธิบายข้อมูลที่ได้จากการวิจัย ส่วนการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของการนิเทศภายในโรงเรียนตามทัศนะของครู วิเคราะห์เปรียบเทียบ จำแนกตามตัวแปร เพศ ระดับการศึกษา วิทยฐานะ/ตำแหน่งครู ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดของสถานศึกษา เพศผู้บริหาร และวิทยฐานะ/ตำแหน่งผู้บริหาร โดยใช้การวิเคราะห์ ความแปรปรวนทางเดียว F-test (One-way ANOVA) เมื่อพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจึงทดสอบค่าความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีการทดสอบ LSD และการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิดใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาความถี่นำเสนอในรูปของความเรียง

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

จากการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล สามารถแสดงผลการวิจัยและอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดังนี้

ผลการนิเทศภายในโรงเรียนตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช

เขต 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาทั้งหมด 270 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง ร้อยละ 70.4 เป็นเพศชาย ร้อยละ 29.6 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 56.3 มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี ร้อยละ 43.7 มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี ร้อยละ 40.4 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 5 - 10 ปี ร้อยละ 38.5 ประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปี ร้อยละ 21.1 อยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็ก ร้อยละ 25.6 ขนาดกลาง ร้อยละ 58.1 และ ขนาดใหญ่/ใหญ่พิเศษ ร้อยละ 16.3 มีครูผู้ช่วย ครูที่ไม่มีวิทยฐานะ ร้อยละ 37.4 วิทยฐานะครูชำนาญการ ร้อยละ 31.5 และมีวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ หรือสูงกว่า ร้อยละ 31.1 มีผู้บริหารเพศชาย ร้อยละ 75.6 เป็นเพศหญิง จำนวน 66 คน ร้อยละ 24.4 ผู้บริหารมีผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ หรือสูงกว่า ร้อยละ 70.7 และมีผู้อำนวยการชำนาญการ ร้อยละ 29.3

ผลการวิเคราะห์การนิเทศภายในโรงเรียนตามทัศนะของครู พบว่า ระดับการนิเทศภายในโรงเรียนตามทัศนะของครู ในภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.36$, $S.D.=0.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับดี ทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ การวางแผนการนิเทศและกำหนดทางเลือก ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการประเมินผลการนิเทศและการรายงานผล และด้านการสร้างสื่อ และเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูมองผู้บริหารสถานศึกษาว่า ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศภายในของสถานศึกษาซึ่งมีความจำเป็นและสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ซึ่งเป็นหัวใจของการปฏิรูปการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธารทิพย์ ด้ายศ (2561) ได้ศึกษา เรื่อง การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 พบว่า การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการปฏิบัติการนิเทศ

ด้านการประเมินผลและรายงานผลการนิเทศ ด้านการสร้างสรรค์และเครื่องมือในการนิเทศ ด้านการวางแผนการนิเทศ และกำหนดทางเลือก และด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏผลดังนี้

1) ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ในภาพรวม อยู่ในระดับดี (\bar{X} = 4.41, S.D. = 0.44) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกระบวนการในการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา เพื่อกำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหา โดยการสำรวจความต้องการของครู ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพ ด้านการพัฒนาโรงเรียน สภาพห้องเรียน สภาพแวดล้อมทั่วไป สิ่งอำนวยความสะดวก การจัดทำแฟ้มข้อมูล ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลการนิเทศภายในโรงเรียนทำให้ครูรู้จักพัฒนาตนเอง มีเจตคติที่ดีต่อการศึกษาล่าเรียน พัฒนาคุณภาพหรือยกระดับคุณภาพของนักเรียนให้สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุทัยรัตน์ แสงพระจันทร์ และ อดุลย์ วังศรีคุณ (2559) ได้ศึกษา เรื่อง สภาพและแนวทางการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดกลุ่ม 5 ชุมนศึกษา พบว่า กระบวนการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการอยู่ในระดับดี และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภาภรณ์ พลรักษ์ (2560) ซึ่งศึกษา เรื่อง แนวทางการส่งเสริมกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่า ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการการนิเทศการศึกษาภายใน แต่ละสถานศึกษานั้น อาจมีแตกต่างกันบ้าง ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะช่วยผลักดัน สนับสนุนให้กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา มีการสร้างความตระหนักให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีการนิเทศภายในสถานศึกษาตามแผนการนิเทศ รวมถึงมีการติดตาม ประเมินผล

2) ด้านการวางแผนการนิเทศและการกำหนดทางเลือก ในภาพรวม อยู่ในระดับดี (\bar{X} = 4.40, S.D. = 0.46) ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะกระบวนการในการเตรียมข้อมูลเพื่อวางแผนการนิเทศ โดยใช้ข้อมูลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต่องาน โดยคณะครูและผู้ที่เกี่ยวข้องในการสร้างสื่อเครื่องมือสำหรับการนิเทศ การกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา กำหนดขอบเขตความรับผิดชอบ การวางแผนการกระจายทรัพยากรเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ให้ชุมชนเขามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา เผยแพร่แผนปฏิบัติการนิเทศ แต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศ การประชุมจัดทำแผนปฏิบัติการนิเทศ จัดกิจกรรมการนิเทศภายใน การประสานงาน ให้อสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต่องานใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างประหยัด ใ้ได้ผลคุ้มค่าที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สายวินิตย์ ดวงสนาม และพิมลพรรณ เพชรสมบัติ (2563) ได้ศึกษา เรื่อง การนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ด้านการวางแผนการนิเทศ พบว่า อยู่ในระดับมาก โดยมีการสำรวจความต้องการในการนิเทศภายในโดยแบบสอบถาม พบว่า ควรมีการจัดทำเล่มคู่มือการนิเทศภายในสถานศึกษา ควรมีการมีกรจัดทำโครงการการนิเทศภายในสถานศึกษา ควรแต่งตั้งคณะทำงานการนิเทศภายในสถานศึกษา และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฬารักษ์ โคตรจักร์ (2562) ซึ่งศึกษา เรื่อง กระบวนการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนภัทรญาณวิทยา สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่า ด้านการวางแผนและกำหนดทางเลือก อยู่ในระดับมาก และควรมีการสอบถามสภาพการจัดการเรียนการสอนของครู ให้ครูควรมีส่วนร่วมในการวางแผนการและดำเนินการนิเทศภายใน

3) ด้านการสร้างสรรค์และเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศ ในภาพรวมอยู่ในระดับดี (\bar{X} = 4.30, S.D. = 0.50) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา พิจารณา ข้อมูลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต่องานเลือกสื่อและเครื่องมือเพื่อตรวจคุณภาพการศึกษา มีการศึกษารายละเอียดของสื่อและเครื่องมือมีลักษณะเฉพาะจุดดี จุดเด่น ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามวัตถุประสงค์และรูปแบบที่กำหนดไว้ จัดสรรงบประมาณ ส่งเสริม สนับสนุนการใช้สื่อและเครื่องมือ มีการทดลองใช้สื่อและเครื่องมือก่อนนำไปใช้ทุกครั้ง เพื่อการเรียนการสอน ผู้รับการนิเทศต้องพัฒนาสื่อให้ดียิ่งขึ้น เพราะจะช่วยให้การนิเทศการศึกษา การบริหารงานโรงเรียน ตลอดจนการเรียนการสอน ดำเนินไปอย่างเรียบร้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐพร วัตถุ (2560) ได้ศึกษา เรื่อง การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 จังหวัดจันทบุรี พบว่า ในด้านการผลิตและการใช้สื่อ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูที่อยู่ใน

โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 เห็นความสำคัญของการใช้สื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยมองว่าการนิเทศการสอนด้านการผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอนเป็นการแนะนำช่วยเหลือโดยใช้วิธีต่าง ๆ ให้กับผู้สอนเกี่ยวกับการผลิตสื่อ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุศิษฐ์ นากแก้ว (2564) ได้ศึกษา เรื่อง การนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 พบว่า ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$)

4) ด้านการปฏิบัติการณ์เทศภายในโรงเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.36, S.D.=0.50$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ กระบวนการชี้แจงให้คณะครูเข้าใจ บทบาทของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ การปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศ ดำเนินกิจกรรมการนิเทศโดยตรง และโดยอ้อม ประชุม ปรึกษาหารือหลังการจัดกิจกรรมการนิเทศ เพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอน สร้างขวัญกำลังใจให้ครูกับกับ ติดตาม การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กระตุ้นเพื่อสร้างแรงจูงใจ ให้ครูมีความศรัทธาในวิชาชีพ และการปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธารทิพย์ ด้ายยศ (2561) ได้ศึกษา เรื่อง การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ด้านการปฏิบัติการณ์เทศภายในโรงเรียน พบว่า อยู่ในระดับดี เพราะครูผู้สอนมองว่า ผู้บริหาร สถานศึกษา ควรมีการจัดประชุมชี้แจงบทบาทของผู้นิเทศและผู้รับนิเทศ และควรมีการดำเนินกิจกรรมการนิเทศโดยตรง เช่น การสังเกตการสอน การสาธิตการสอน การสนทนาทางวิชาการ และควรมีการประชุม หลังนิเทศการสอน เพื่อแก้ไขสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ครูผู้สอน จะได้เกิดความกระตือรือร้นในการปฏิบัติการสอนมากยิ่งขึ้น และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุศิษฐ์ นากแก้ว (2564) ได้ศึกษา เรื่อง การนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 พบว่า ด้านการปฏิบัติการณ์เทศภายในโรงเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$)

5) ด้านการประเมินผลการนิเทศ และการรายงานผล ในภาพรวม อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.33, S.D.=0.47$) ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะกระบวนการ การจัดเครื่องมือประเมินผลการนิเทศโดยให้ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลการนิเทศภายในอย่างต่อเนื่อง และการปรับปรุงกิจกรรม เตรียมการ ตรวจสอบ ความพร้อมของผู้ประเมิน สรุปและรายงานผล เพื่อสร้างและใช้เครื่องมือได้อย่างเหมาะสม รวบรวม ข้อมูลได้อย่างครอบคลุม ตระหนักถึงความสำคัญของการประเมินผล สรุปและจัดทำรายงานผลการนิเทศเป็นรูปเล่ม เพื่อเผยแพร่การนิเทศภายในเป็นประจำทุกปี สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภาภรณ์ พลรักษ์ (2560) ได้ศึกษา เรื่อง แนวทางการส่งเสริมกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านการประเมินผลและรายงานผล อยู่ในระดับดี พบว่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นกระบวนการสุดท้ายของการนิเทศภายในสถานศึกษา ว่าที่ผ่านมานั้น ประสบความสำเร็จหรือไม่ โดยผ่านการประเมินผลการนิเทศที่หลากหลาย เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในปัจจุบันและควรนำผลการประเมินไม่ว่าจะเป็นปัญหา ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่นำไปปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้นต่อไป และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สายวิณิตย์ ดวงสนาม และพิมลพรรณ เพชรสมบัติ (2563) ได้ศึกษา เรื่อง การนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ด้านการประเมินผลและรายงานผล อยู่ในระดับดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า มีการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้ทันสมัยอยู่เสมอ ควรมีการกำหนดแนวทางการออกนิเทศและวัตถุประสงค์ของการนิเทศไว้อย่างชัดเจน ควรมีการประเมินผลการนิเทศเป็นเอกสารหลักฐานหรือบันทึกหลังการนิเทศ ควรให้มีการให้ข้อเสนอแนะหลังจากการได้รับการนิเทศ

ผลการเปรียบเทียบการนิเทศภายในโรงเรียนตามทัศนะของครู ตามตัวแปรเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน วิทยฐานะของครู ขนาดของโรงเรียน เพศของผู้บริหาร และวิทยฐานะของผู้บริหาร ปรากฏดังนี้

1. การนิเทศภายในโรงเรียนตามทัศนะของครู ตามตัวแปรเพศ พบว่า ครูที่มีเพศต่างกัน มีทัศนะต่อการนิเทศภายในของโรงเรียน โดยภาพรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธารทิพย์ ด้ายยศ (2561) ศึกษา เรื่อง การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 พบว่า ผลเปรียบเทียบกระบวนการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ที่มีเพศต่างกัน ในภาพรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน

2. การนิเทศภายในโรงเรียนตามทัศนะของครู ตามตัวแปรระดับการศึกษา พบว่า ในภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาารายด้าน ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ด้านการวางแผนการนิเทศและการกำหนดทางเลือก มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือและเครื่องมือในการนิเทศ ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการประเมินผลการนิเทศ และการรายงานผลมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า ครูที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีทัศนะต่อกระบวนการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สูงกว่าครูที่มีวุฒิมัธยมศึกษาชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุศิษฐ์ นากแก้ว (2564) ศึกษา เรื่อง การนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การการศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่า ลักษณะสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่ต่างกันทางด้านวุฒิมัธยมศึกษา มีระดับค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรัญญา สุริยวงศ์ (2561) ศึกษา เรื่อง ความคิดเห็นของครูต่อกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอำนาจเจริญ วิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ พบว่า ครูที่มีวุฒิมัธยมศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกระบวนการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอำนาจเจริญ โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการดำเนินการนิเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การนิเทศภายในโรงเรียนตามทัศนะของครู ตามตัวแปรประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า โดยรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาารายด้าน ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน และด้านการประเมินผลการนิเทศและการรายงานผลไม่แตกต่างกัน สำหรับด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ด้านการวางแผนการนิเทศและการกำหนดทางเลือก มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทรพร วัตฤ (2560) ศึกษา เรื่อง การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามประสบการณ์สอน พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประสบการณ์สอน เป็นตัวแปรที่สำคัญตัวแปรหนึ่ง และมีความสัมพันธ์กับความต้องการรับการนิเทศ เพราะประสบการณ์ เป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมของบุคคลในองค์การ การที่ครูมีประสบการณ์และปฏิบัติการสอนมานานจะมีทักษะและความชำนาญสามารถนำประสบการณ์มาปรับการดำเนินงานให้เกิดผลดีแก่หน่วยงานได้

4. การนิเทศภายในโรงเรียนตามทัศนะของครู ตามตัวแปรขนาดของสถานศึกษา พบว่า โดยรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ ด้านการวางแผนการนิเทศและการกำหนดทางเลือก ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศ ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนและ ด้านการประเมินผลการนิเทศ และการรายงานผล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิกันต์ พันธโนราช (2561) ซึ่งศึกษา เรื่อง สภาพการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายปิ่นมาลา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 พบว่า การจำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดกลาง มีจำนวนผู้บริหารและครูน้อยกว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ ทำให้การบริหารจัดการการนิเทศภายในโรงเรียนเกิดขึ้น ได้อย่างเป็นระบบ ซึ่งขนาดโรงเรียนมีผลต่อการติดต่อสื่อสารกันภายในโรงเรียน ส่งผลให้การดำเนินงานของผู้บริหารและครูเป็นไปได้ดีขึ้น

5. การนิเทศภายในโรงเรียนตามทัศนะของครู ตามตัวแปรวิทยฐานะ/ตำแหน่งครู พบว่า การนิเทศภายในของโรงเรียนตามทัศนะของครู ตามตัวแปรวิทยฐานะ/ตำแหน่งครู ในภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 เมื่อพิจารณาารายด้าน ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ด้านการวางแผนการนิเทศและการกำหนดทางเลือก ด้านการสร้างสื่อ เครื่องมือ และพัฒนาการวิธีการ ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และด้านการประเมินผลการนิเทศ และการรายงานผลโรงเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุศิษฐ์ นากแก้ว (2564) ศึกษา เรื่อง การนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน

เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาพัทลุง เขต 2 พบว่า ลักษณะสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่แตกต่างกันทางด้านวิทยฐานะ มีระดับค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาพัทลุง เขต 2 แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. การนิเทศภายในของโรงเรียนตามทัศนะของครู ตามตัวแปรเพศผู้บริหาร พบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวลักษณ์ บุญมาก และตรีภูมิพันธ์ ตรีศรีศร (2564) ได้ศึกษา เรื่อง บทบาทของผู้บริหารกับการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีเพศต่างกันมีบทบาทต่อการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอิสร่า พิมพ์ศรี และบุญช่วย ศิริเกษ (2563) ศึกษา เรื่อง บทบาทของผู้บริหารในการนิเทศการศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19 พบว่า การจำแนกตามเพศ โดยรวมไม่แตกต่างกัน

7. การนิเทศภายในโรงเรียนตามทัศนะของครู ตามตัวแปรวิทยฐานะผู้บริหาร พบว่า โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านการประเมินผลและรายงานผล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ด้านการวางแผนการนิเทศและการกำหนดทางเลือก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศ และด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า วิทยฐานะของผู้บริหารชำนาญการพิเศษ หรือสูงกว่า มีการนิเทศภายในตามทัศนะของครู สูงกว่า วิทยฐานะของผู้บริหารชำนาญการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวลักษณ์ บุญมาก และตรีภูมิพันธ์ ตรีศรีศร (2564) ศึกษา เรื่อง บทบาทของผู้บริหารกับการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิทยฐานะต่างกัน มีบทบาทการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุป

การนิเทศภายในโรงเรียนตามทัศนะของครู โดยรวมอยู่ในระดับดี และผู้บริหารที่มีเพศต่างกัน มีทัศนะต่อการนิเทศภายในโรงเรียนไม่แตกต่างกัน วิทยฐานะของครู ขนาดของสถานศึกษา ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และผู้บริหารที่มีวิทยฐานะต่างกัน มีทัศนะต่อการนิเทศภายในโรงเรียนแตกต่างกัน เพราะในศตวรรษที่ 21 การจัดการเรียนการสอนมีความเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม อย่างมาก ด้วยวิทยาการความรู้สมัยใหม่ที่เกิดขึ้นอยู่ทุกวันและความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่พัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทำให้ครูต้องมีการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของตนเองเพื่อให้ทันสมัยและปรับให้ตอบสนองกับผู้เรียนในยุคปัจจุบัน การนิเทศการศึกษาจึงมีความสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาการศึกษาอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นกระบวนการบริการทางการศึกษาที่จะช่วยกระตุ้นให้ครูเกิดการพัฒนาตนเองอยู่เสมอในด้านการจัดการเรียนการสอน เมื่อได้รับการนิเทศหรือคำชี้แนะการสะท้อนกลับจากผู้มีประสบการณ์ ผู้เชี่ยวชาญและผู้บังคับบัญชาแล้วจะเกิดความรู้สึกระตือรือร้น ปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนการสอนโดยยึดเป้าหมายหลัก คือ ผู้เรียนเป็นสำคัญ และผู้เรียนต้องเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพของตนเองซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพโดยรวมของการศึกษานั้นเอง แต่จากการเก็บรวบรวมข้อมูลการนิเทศภายในโรงเรียนตามทัศนะของครูทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ ด้านการวางแผนการนิเทศและการกำหนดทางเลือก ด้านการสร้างสื่อเครื่องมือและพัฒนาการวิธีการ ด้านการประเมินผลและรายงานผล และด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน ปัญหาที่พบ คือ ผู้บริหารโรงเรียนไม่ส่งเสริมกระบวนการนิเทศด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ โดยให้ครูในโรงเรียนมีการวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพปัญหาที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน กับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ให้เหมาะสม และมีข้อจำกัดที่แท้จริงของการนิเทศภายในสถานศึกษาด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ดังนั้น ผู้บริหาร ควรส่งเสริมกระบวนการนิเทศ ด้านการวางแผนการนิเทศ โดยกำหนดหลักการหรือแนวคิดต่าง ๆ ที่จะมาใช้ในการนิเทศ และวางแผนระยะสั้นและระยะยาวในการนิเทศภายในอย่างมีระบบ เพื่อสะดวกต่อการปฏิบัติงาน ด้านการปฏิบัติตามแผน และจัดทำรายงานความก้าวหน้าของการปฏิบัติตามแผนการนิเทศ ให้ผู้บริหารโรงเรียนได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ ด้านการติดตามประเมินผล ควรมีการประเมินความแตกต่างของสภาพการปฏิบัติระหว่างก่อนและหลังการนิเทศภายในและรายงานผลการนิเทศภายในให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบเป็นระยะ ๆ

ข้อเสนอแนะ

1) ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการนิเทศภายใน ควรกำหนดโครงการนิเทศภายในไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน มีขั้นตอนที่ชัดเจน มีสื่อที่ทันสมัย มีการประเมินผลและรายงานผล เพื่อพัฒนาและสร้างขวัญกำลังใจให้ผู้ปฏิบัติต่อไป

2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการติดตาม และการประเมินความก้าวหน้าของผู้รับการนิเทศ รวมทั้งการนำผลการนิเทศที่เป็นปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะแจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบเพื่อนำไปพัฒนาการนิเทศในครั้งต่อไป

2) ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในแต่ละขนาดทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอื่น เพื่อนำจุดเด่นและจุดด้อยแต่ละพื้นที่มาสังเคราะห์ เพื่อเป็นตัวชี้วัดในการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดต่อไป

2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการนิเทศภายในสถานศึกษา เพื่อค้นหาปัจจัยที่มีผลต่อการนิเทศภายในโดยนำปัจจัยนั้นไปพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- จุฬารักษ์ โคตรจักร. (2562). *กระบวนการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนภัทรญาณวิทยา สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- ณัฐพร วัฒน. (2560). *การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 จังหวัดจันทบุรี* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- ธารทิพย์ คำยศ. (2561). *การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3* (การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์). มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, สุราษฎร์ธานี.
- ประภาภรณ์ พลภักษ์. (2560). *แนวทางการส่งเสริมกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์). มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, อยุธยา.
- วรัญญา สุริยวงศ์. (2561). *ความคิดเห็นของครูต่อกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ วิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์). มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, กรุงเทพฯ.
- ศศิگانต์ พันธุ์โนราช. (2561). *สภาพการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายปิ่นมาลา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 7* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- สายวิณิตย์ ดวงสนาม. (2563). *การนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ปทุมธานี.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4. (2564). *แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประจำปีงบประมาณ 2564*. นครศรีธรรมราช: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579*. กระทรวงศึกษาธิการ, กรุงเทพฯ.
- เสาวลักษณ์ บุญมาก และตรีภูมิพันธ์ ตรีศวร. (2564). *บทบาทของผู้บริหารกับการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์). มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, สงขลา.
- อนุศิษฐ์ นากแก้ว. (2564). *การนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2*. วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น, 7(6), 145.

อิสรา พิมศิริ และบุญช่วย ศิริเกษ. (2563). บทบาทของผู้บริหารในการนิเทศการศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19. *บัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์*, 8(1), 137-139.

อุทัยรัตน์ แสงพระจันทร์ และอดุลย์ วังศรีคุณ. (2559). การศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดกลุ่ม 5 ชุนศึก (การค้นคว้าอิสระปริญญา มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, พิษณุโลก.

Cronbach, L.J. (1990). Coefficient alpha and the internal structure of tests. *Psychometrika*, 16(3), 202-204.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.